

Nội dung bài viết

1. [Soạn bài Một chuyện đùa nho nhỏ SGK Ngữ Văn 10 - Kết nối tri thức](#)

Soạn bài Một chuyện đùa nho nhỏ SGK Ngữ Văn 10 - Kết nối tri thức

*** Trước khi đọc**

Câu hỏi (trang 53 sgk Ngữ văn lớp 10 Tập 2):

Ngày bé, ông gọi tôi về ông ăn cơm. Nhà tôi cách quê ba tiếng đi xe, tôi lại mãi chơi để ông đợi cơm thật lâu. Tối đó, ông quạt cho tôi ngủ. Ông bảo, ông năm nay đã bảy mươi tuổi rồi, nếu mỗi tháng cháu về thăm ông một lần, cả năm ông gặp cháu được mười hai lần, nếu ông sống thông mười năm nữa, sẽ được gặp cháu hơn một trăm lần. Sau này lớn lên, mỗi lần nghĩ đến ông, tôi đều ước giá như ngày đó tôi trở về thăm ông nhiều hơn.

*** Đọc văn bản**

Gợi ý trả lời câu hỏi trong bài đọc:

1. Lưu ý về ngôi kể. Lời kể xuất phát chủ yếu từ điểm nhìn “lúc đó” hay “bây giờ”.

- Văn bản được kể theo ngôi thứ nhất, người kể chuyện xưng “tôi”.

- Lời kể chủ yếu xuất phát từ điểm nhìn “lúc đó”

2. Lưu ý sự đồng cảm của người kể chuyện với Na-đi-a.

- Người kể chuyện đồng cảm với nỗi sợ của Na-đi-a. Người kể chuyện miêu tả khung cảnh bên ngoài bằng ánh nhìn của Na-đi-a và nói thay nỗi sợ của nàng: “Nàng sẽ chết mất, sẽ phát điên mất.”

3. Lưu ý câu văn hé lộ ý đùa cợt của nhân vật “tôi”.

- Câu văn: “Ôi, gương mặt đáng yêu của nàng mới ngộ nghĩnh làm sao!”

4. Vì sao Na-đi-a “không muốn tin rằng gió đã nói những lời ấy”?

- Bởi nàng hy vọng nhân vật “tôi” đã nói ra những lời đó.

5. Lưu ý “độ vênh” giữa suy đoán của người kể chuyện với hành động tiếp theo của Na-đi-a.

- Người kể chuyện đoán rằng Na-đi-a sợ hãi độ cao, sợ phải trượt xe một mình, nhưng Na-đi-a vẫn “xăm xăm đi, đầu không ngoảnh lại”.

6. Lưu ý hình ảnh “hàng rào cao có đỉnh nhọn” ngăn cách hai nhân vật và hành động “ghé nhìn qua khe hở” của nhân vật “tôi”.

- “Hàng rào” biểu tượng cho sự ngăn cách, vật cản giữa hai con người.

- Hành động của nhân vật “tôi” đã xé bỏ sự ngăn cách, vượt qua vật cản đó.

7. Xác định tâm trạng của nhân vật “tôi” khi chuyển về thời điểm kể “bây giờ”.

- Nhân vật “tôi” vẫn nhớ mãi kỷ niệm ngày ấy, nhớ mãi nàng Na-đi-a, và day dứt vì không hiểu sao mình từng đùa như thế.

* Sau khi đọc

Nội dung chính:

Văn bản kể lại một kỷ niệm giữa nhân vật “tôi” và Na-đi-a, khi cùng nhau trượt tuyết từ trên đỉnh cao xuống, “tôi” đã đùa Na-đi-a bằng tiếng “anh yêu em” thốt ra cùng tiếng gió, còn Na-đi-a đã tự mình vượt qua nỗi sợ bằng cách trượt tuyết một mình để tìm ra bí ẩn của câu nói đó, nhưng lời yêu vẫn là một bí mật. Câu chuyện khép lại ở nhiều năm sau, Na-đi-a lấy chồng, còn “tôi” vẫn không hiểu vì sao ngày trước mình từng đùa như thế.

Gợi ý trả lời câu hỏi sau khi đọc:

Câu 1 (trang 58 sgk Ngữ văn lớp 10 Tập 2):

- Câu chuyện trong “Một chuyện đùa nho nhỏ” được kể bằng lời người kể chuyện ngôi thứ nhất, xưng “tôi”.
- Người kể chuyện là nhân vật tham gia hành động chính.

Câu 2 (trang 58 sgk Ngữ văn lớp 10 Tập 2):

- Truyện ngắn gồm hai phần lớn:

+ Phần 1: từ đầu đến “Còn tôi trở vào nhà thu xếp đồ đạc” - kể lại câu chuyện của “lúc đó”, kỷ niệm trượt tuyết giữa “tôi” và Na-đi-a cùng bí ẩn trong lời đùa “Na-đi-a, anh yêu em!”.

+ Phần 2: còn lại - chuyện của “bây giờ”, khi Na-đi-a đã lấy chồng, còn “tôi” không hiểu sao ngày trước từng đùa như thế.

- Phần thứ nhất có thể được chia nhỏ hơn theo các sự kiện:

+ Lần đầu tiên “tôi” và Na-đi-a cùng trượt tuyết - lần đầu tiên “tôi” nói câu đùa “Na-đi-a, anh yêu em!”

+ Lần thứ hai, thứ ba và “ngày nào tôi và Na-đi-a cũng lên đ̣i” trượt tuyết - lần thứ hai, thứ ba và lần nào “tôi” cũng nói câu đùa “Na-đi-a, anh yêu em!”

+ Lần đầu tiên Na-đi-a trượt tuyết một mình - lần duy nhất Na-đi-a không nghe thấy câu “Na-đi-a, anh yêu em!”

+ Lần cuối cùng Na-đi-a nghe thấy câu “Na-đi-a, anh yêu em!”

Câu 3 (trang 58 sgk Ngữ văn lớp 10 Tập 2):

Tình cảm thực sự của nhân vật “tôi” với Na-đi-a không phải là tình yêu như lời “tôi” nói trong tiếng gió. “Tôi” vẫn còn quan sát được cảnh vật xung quanh, và lời nói thì chỉ thì thào trong tiếng gió vun vút.

Câu 4 (trang 58 sgk Ngữ văn lớp 10 Tập 2):

- Sau lần trượt tuyết đầu tiên, từ khi nảy sinh ý đùa với Na-đi-a, những hành động, cử chỉ, lời nói của nhân vật “tôi” cho thấy anh không còn khả năng đ̣ng cảm với Na-đi-a nữa là:

+ Lần thứ hai, “tôi” thấy Na-đi-a tái nhợt mặt, toàn thân run run, nhưng anh không vòng tay giữ lấy nàng như lần đầu nữa.

+ Những lần sau, “tôi” không còn quan sát khuôn mặt sợ hãi của Na-đi-a, mà chỉ chú tâm đến tiếng gió và quá trình trượt tuyết để nắm chắc thời gian nói ra câu đùa.

- Nhân vật “tôi” đã đánh mất khả năng đ̣ng cảm sau những câu nói đùa. Và nhiều năm sau khi nhớ lại, nhân vật “tôi” đã đánh mất một tình yêu trong sáng.

Câu 5 (trang 58 sgk Ngữ văn lớp 10 Tập 2):

- Với Na-đi-a, đó là một câu tỏ tình mà bất kỳ người con gái nào cũng muốn được lắng nghe. Đ̣ng thời, đó còn là câu nàng được nghe trong khoảnh khắc sợ hãi tột cùng, khi tưởng rằng “chỉ một giây lát nữa thôi có lẽ chúng tôi sẽ chết!”.

- Na-đi-a vẫn muốn trượt tuyết một mình, để kiểm nghiệm xem nàng còn nghe thấy những lời nói đó không, để được say mê những địu ngọt ngào dù cái giá của nó là một hành động khiến nàng cực kỳ sợ hãi.

Câu 6 (trang 58 sgk Ngữ văn lớp 10 Tập 2):

- Cảnh chia tay gợi liên tưởng về một tương lai tươi sáng của các nhân vật. Hai nhân vật không hề gặp nhau trong lần sau cuối đó, nhưng một người đã được lắng nghe đi đầu mình mong muốn, một người đã hoàn thành trọn vẹn câu chuyện đùa của mình để thành toàn mong muốn của người khác. Có lẽ, cả hai sẽ bước tiếp trong cuộc đời với niềm vui, cùng một ký ức đẹp được lưu lại.

- Nếu tôi là Na-đi-a, có lẽ tôi cũng sẽ bất chấp nỗi sợ hãi để được lắng nghe những đi đầu ngọt ngào. Nhưng nếu tôi là nhân vật “tôi” trong câu chuyện đó, tôi sẽ không đùa giỡn bất kỳ ai.

Câu 7 (trang 58 sgk Ngữ văn lớp 10 Tập 2):

- Người kể chuyện mang theo tâm trạng hoài niệm, băng khuâng khi kể về Na-đi-a và về mình. Câu chuyện đó có lẽ đã đi theo “tôi” hơn nửa đời người.

- Cảm hứng chủ đạo của truyện ngắn là sự hồi tưởng băng khuâng về một kỷ niệm đẹp trong quá khứ, trong dòng hồi tưởng đó còn thấp thoáng nụ cười ý nhị về một chuyện đùa.

*** Kết nối đọc – viết****Bài tập (trang 58 sgk Ngữ văn lớp 10 Tập 2):**

Viết đoạn văn (khoảng 150 chữ) phân tích hình ảnh “hàng rào” trong truyện ngắn “Một chuyện đùa nho nhỏ”.

Đoạn văn tham khảo:

Hình ảnh hàng rào xuất hiện trong cảnh chia tay giữa nhân vật “tôi” và Na-đi-a. Đó là hàng rào ngăn cách khu vườn nhỏ của nhà “tôi” và sân nhà Na-đi-a, ngăn cách thế giới của “tôi” và thế giới của nàng. Sê-khốp miêu tả đó là một “hàng rào cao có đỉnh nhọn”, biểu tượng cho một sự ngăn cách tuyệt đối, như một lời cảnh báo cho những kẻ dám xâm phạm đến. Nhưng giữa những “hàng rào” đó vẫn có những khe hở, và “tôi” đã trông thấy Na-đi-a, trông thấy nỗi buồn và khát khao của nàng qua khe hở đó. Chỉ hai lần hiện lên trong tác phẩm, hình ảnh “hàng rào” như một vách chia giữa hai con người, đến phút cuối cùng họ vẫn không hề vượt qua hàng rào đó, nhân vật “tôi” chỉ “đứng bên hàng rào” và thì thào trong gió lời Na-đi-a muốn nghe. Hình ảnh “hàng rào” đã gợi nhắc đến tính “đùa” của lời tỏ tình, hé mở kết cục chia đôi ngả của hai nhân vật.